

Marcin Marczyński*

MIGRACJA A BEZPIECZEŃSTWO NIEMIEC: ANALIZA ZAGROŻEŃ, WYZWAŃ INTEGRACYJNYCH I STRATEGII ZARZĄDZANIA MIGRACJĄ¹

DOI: 10.26399/meip.4B(83).2024.28/m.marczyński

WPROWADZENIE

Celem artykułu jest określenie wyzwań związanych z przepływem migrantów i napływem imigrantów do Niemiec, przy uwzględnieniu perspektywy bezpieczeństwa wewnętrznego i międzynarodowego. Zawiera on szczegółową analizę zidentyfikowanych problemów bezpieczeństwa Niemiec wynikających z imigracji. Obejmuje zarówno kontekst historyczny, jak i analizę współczesnych wyzwań, z którymi Niemcy muszą się mierzyć. Ponadto, przedstawiono w nim różne działania (strategie), jakie państwo niemieckie podejmuje lub planuje podjąć w niedalekiej przyszłości. Dokonana ocena ich efektywności ma na celu wskazanie, czy i które z nich są warte zaadaptowania do polskiej rzeczywistości.

W celu uzyskania pełnego obrazu zagrożeń dla bezpieczeństwa Niemiec wynikających z migracji oraz skuteczności działań rządowych podejmowanych w tym zakresie, zastosowano wielowymiarowe podejście badawcze.

W ramach badań literatury przedmiotu przeprowadzono jej szczegółową analizę, w tym literatury naukowej i raportów branżowych dotyczących: migracji, bezpieczeństwa wewnętrznego oraz polityki integracyjnej Niemiec. Badanie obejmowało zarówno publikacje międzynarodowe, jak i krajowe, raporty instytucji rządowych oraz organizacji

* Instytut Nauk o Bezpieczeństwie, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Kaliski, e-mail: donmarcello@op.pl, ORCID: 0009-0000-0600-7383.

¹ Artykuł powstał w ramach VI Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Dylematy współczesnej obronności i bezpieczeństwa* organizowanej przez Instytut Bezpieczeństwa i Obronności Wydziału Bezpieczeństwa, Logistyki i Zarządzania Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego w dniach 10–11.12.2024 r.

pozarządowych, co pozwala na umiejscowienie problematyki migracji w szerokim kontekście geopolitycznym.

Dzięki zastosowaniu powyższych metod, analiza zagrożeń wynikających z migracji oraz strategii reagowania rządowego jest wszechstronna, uwzględnia zarówno aspekty teoretyczne, jak i praktyczne.

Bez wątpienia wzrost migracji do Niemiec w ostatnich latach stał się jednym z kluczowych wyzwań dla polityki wewnętrznej, szczególnie w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa państwa. Napływ ludności z regionów objętych konfliktami zbrojnymi, kryzysami gospodarczymi oraz zmianami klimatycznymi – głównie z Bliskiego Wschodu, Afryki Północnej i części Azji – wywołał szeroką dyskusję na temat skutecznych strategii reagowania na te procesy oraz ich wpływu na bezpieczeństwo narodowe i regionalne. W kontekście europejskim Niemcy, jako jeden z głównych kierunków migracyjnych, stoją przed wyzwaniami związanymi zarówno z zarządzaniem granicami, jak i integracją społeczną, co dodatkowo komplikuje dynamiczny kontekst geopolityczny.

Napływ dużych grup migrantów przynosi nie tylko wyzwania o charakterze organizacyjnym i logistycznym, ale także nowe ryzyka dla bezpieczeństwa wewnętrznego i stabilności społecznej. Zagadnienia związane z możliwością radykalizacji, wzrostem przestępczości oraz trudnościami w integracji społecznej, stają się istotnymi obszarami analizy. W konsekwencji, z jednej strony migracja jest postrzegana jako potencjalne źródło wzbogacenia społecznego i gospodarczego, lecz z drugiej może prowadzić do napięć społecznych oraz wyzwań kulturowych, które mogą skutkować podziałami społecznymi i zwiększoną nieufnością w stosunku do instytucji państwowych.

W odpowiedzi na te wyzwania rząd Niemiec wdraża szeroki wachlarz strategii i polityk mających na celu kontrolę i zarządzanie migracją, ochronę granic, a także rozwój programów integracyjnych wspierających migrantów w procesie adaptacji. Kluczowym elementem tej polityki jest współpraca z innymi krajami Unii Europejskiej oraz organizacjami międzynarodowymi, której celem jest zapewnienie spójności polityki migracyjnej oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa w ramach wspólnej europejskiej przestrzeni Schengen.

GEOPOLITYCZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA MIGRACJI DO NIEMIEC

Niemcy, obok Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, są drugim najpopularniejszym i docelowym kierunkiem dzisiejszych migracji. Zjawisko to na przestrzeni lat ulegało zmianom w zależności od potrzeb Niemiec jako państwa i oczekiwań migrantów. W drugiej połowie XIX w. do Niemiec napływały osoby ze wschodniej części Europy, poszukujące poprawy swoich warunków ekonomicznych. Wpływ na to miał przede

wszystkim rozwój zakładów przemysłowych w Zagłębiu Ruhry. Kolejna fala migracji nastąpiła po zakończeniu II wojny światowej.

W latach 50. i 60. XX w., w odpowiedzi na szybki rozwój gospodarczy i potrzebę siły roboczej, Niemcy zaprosiły pracowników gościnnych (*Gastarbeiter*) z tych krajów. Program *Gastarbeiter* był kluczowym elementem niemieckiej polityki migracyjnej w okresie powojennym. Pracownicy ci mieli tymczasowo pracować w Niemczech, a następnie wrócić do swoich krajów. W rzeczywistości wielu z nich osiedliło się na stałe, co miało, i nadal ma, wpływ na demografię i strukturę społeczną Niemiec.

Imigranci to głównie mieszkańcy południa Europy i północnej Afryki. Rozpędzona gospodarka otrzymała dodatkowe paliwo poprzez nowych pracowników, a to w konsekwencji doprowadziło do zauważalnej poprawy sytuacji materialnej statystycznego Niemca. Pozytywnie oceniane zmiany wynikające ze zjawiska migracji doprowadziły do wprowadzenia zmian w prawie migracyjnym, polegających na umożliwieniu łączenia rodzin, czego skutkiem miało być przekształcenie pracowników tymczasowych w osoby stale zamieszkujące na terenie Niemiec. W latach 60., 80% imigrantów żyło samotnie, a dwadzieścia lat później odsetek ten wynosił już tylko 20%.

Znaczące zmiany w polityce migracyjnej przyniósł upadek muru berlińskiego w 1989 r. i zjednoczenie Niemiec w 1990 r. Napływ imigrantów z byłych krajów bloku wschodniego, takich jak Polska, Rosja i inne kraje byłego ZSRR, stał się nowym wyzwaniem dla zjednoczonych Niemiec.

Kolejne fale migracji to uchodźcy z terenów byłej Jugosławii trawionej wojnami. Już wtedy zauważono konieczność podjęcia prób moderowania zjawiska, mających na celu pozyskanie imigrantów o innym profilu niż dotychczas. Niewykwalifikowany robotnik był mniej pożądanym niż specjaliści i eksperci, którzy mieli mieć znaczący wpływ na zmodyfikowanie gospodarczego rozwoju Niemiec. Wówczas zauważono również potrzebę podjęcia działań, mających na celu kształtowanie zjawiska migracji (zakładając, że trudno będzie ją powstrzymać), w przeciwieństwie do dotychczasowej polityki migracyjnej, która w zależności od oczekiwań była nastawiona tolerancyjnie wobec napływu cudzoziemców lub też rygorystycznie w przypadku chęci zahamowania napływu cudzoziemców. Proces ten doprowadził do zmian w prawie (przełom XX i XXI w.), określających możliwości uzyskania obywatelstwa, pozwolenia na pracę czasową i sezonową, ubiegania się o status uchodźcy itp. Możliwość legalnego przebywania na terytorium państwa przybrała jedynie dwie formy: zezwolenia na pobyt i zezwolenia na osiedlenie się (dot. osób spoza Unii Europejskiej). Wówczas został utworzony również Urząd ds. Migracji i Uchodźców.

W latach 2010–2013 wskutek różnych wydarzeń na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej doszło do rewolucji społecznych, określanych jako Arabska Wiosna czy Arabska Wiosna Ludów. Jej powody były różne, ale głównie wynikały z niezadowolenia społecznego, dążenia do poprawy warunków bytowych i liberalizacji systemów politycznych.

Charakterystyczną cechą tych wydarzeń były jednocześnie wystąpienia rewolucyjne w wielu krajach, a ich konsekwencją masowe migracje ludności². W Europie narastał dramat uchodźczy. Ludzie tonęli w Morzu Śródziemnym i dusili się w zaryglowanych ładowniach ciężarówek krążących między Węgrami a Austrią. Szybko się okazało, że celem tej nowej wędrówki ludów są przede wszystkim Niemcy, gdzie złożono niemal połowę unijnych wniosków o azyl, mimo że właściwie nie są państwem granicznym wspólnoty³.

Kryzys migracyjny z 2015 r., który był skutkiem konfliktu w Syrii i niestabilności politycznej w krajach Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej oraz problemów gospodarczych w niektórych częściach Afryki, przyniósł kolejną falę migrantów. Uchodźcy z tych regionów szukali schronienia i lepszych warunków życia w Europie, co kolejny raz spowodowało nagły i masowy napływ ludzi do Niemiec.

W 2015 r. do Niemiec, w następstwie Arabskiej Wiosny przybyło ponad milion uchodźców⁴. Było to głównie skutkiem podjętej przez ówczesną kanclerz Niemiec Angelę Merkel decyzji o ułatwieniach dla imigrantów chcących udać się do Niemiec.

Jednak, gdy wolontariusze witali nową imigrację, a przedsiębiorcy liczyli na rozwiązanie niedoboru fachowców, większość Niemców obawiała się napływu analfabetów i przestępców. Kiedy zaczęły się ataki na schroniska dla ubiegających się o azyl, głos zabrała Angela Merkel, mówiąc o godności człowieka i o pieśni nienawiści. Zapewniała, że mimo podpaień większość Niemców nie jest ksenofobiczna, że gospodarka jest otwarta i dała sobie radę ze zjednoczeniem i innymi kryzysami. „Powień wprost: Niemcy to silny kraj. Tak wiele osiągnęliśmy – i z tym damy sobie radę!”⁵.

Obecnie Niemcy zamieszkuje około 83 miliony ludzi, co czyni je najludniejszym państwem Europy. Zgodnie z danymi z 2022 r., około 22,3 mln osób stanowią osoby o zagranicznych korzeniach. Odpowiada to 27,2% ogólnej liczby ludności w Niemczech i jest najwyższą wartością od początku pomiarów w 2005 r. Niemcy, jako jedno z głównych państw docelowych dla imigrantów, odgrywają znaczącą rolę w europejskiej debacie na temat imigracji i integracji. Problemy i rozwiązania związane z imigracją w Niemczech mają bezpośredni wpływ na całą Europę, wpływając na polityki migracyjne, społeczne i bezpieczeństwa w innych krajach Unii Europejskiej⁶.

² <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/arabska-wiosna;5605385.html> [dostęp: 04.08.2023].

³ *Pięć lat później. Na ile Niemcy dali sobie radę z uchodźcami*, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/swiat/1970630,1,piec-lat-pozniej-na-ile-niemcy-dali-sobie-rade-z-uchodzcam.read> [dostęp: 16.09.2024].

⁴ E. Piepiora, R. Flis, *Rozwiązania polityki imigracyjnej Niemiec na przykładzie ośrodka dla uchodźców Billstieg w Hamburgu*, „Acta Politica Polonica” 2018, nr 2, s. 18, file:///C:/Users/MARCIN/Downloads/Rozwi%C4%85zania_polityki_imigracyjnej_N.pdf [dostęp: 26.07.2024].

⁵ *Pięć lat później. Na ile Niemcy dali sobie radę...*

⁶ B. Jaczewska, *Zarządzanie migracją w Niemczech i Wielkiej Brytanii. Polityka integracyjna na poziomie ponadnarodowym, narodowym i lokalnym*, Warszawa 2015, s. 54–57.

Zasadniczo niemieckie prawo obywatelskie opiera się na tzw. prawie krwi. Oznacza to, że obywatelstwo niemieckie nabywa się przede wszystkim przez pochodzenie od rodzica będącego Niemcem. Dodatkowo od 2000 r. możliwe jest uzyskanie obywatelstwa niemieckiego w przypadku osób, które urodziły się w Niemczech i których rodzice są cudzoziemcami⁷.

Zgodnie z przyjętą w Niemczech terminologią, o migracyjnym pochodzeniu mówimy wtedy, gdy dana osoba w momencie urodzenia nie posiadała niemieckiego obywatelstwa lub miała rodzica będącego obcokrajowcem⁸.

W Niemczech liczba osób z pochodzeniem migracyjnym stale wzrasta. Prawie dwie trzecie (62%) wszystkich osób o pochodzeniu migracyjnym w Niemczech to imigranci z innego kraju europejskiego lub ich potomkowie. Odpowiada to 13,9 mln osób, z których 7,5 mln ma korzenie w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Drugim najważniejszym regionem pochodzenia jest Azja. 5,1 mln imigrantów z Azji i ich potomków stanowi 23% osób o pochodzeniu migracyjnym, z czego 3,5 mln ma związek z Bliskim i Środkowym Wschodem. Nieco mniej niż 1,1 mln osób (5%) ma korzenie w Afryce. Kolejne 0,7 mln osób (3%) to imigranci z Ameryki Północnej, Środkowej i Południowej oraz z Australii, a także ich potomkowie⁹.

Wśród państw z których imigranci do Niemiec stanowią najliczniejszą grupę pochodzenia są Turcja (12%), następnie Polska (10%), Federacja Rosyjska (6%), Kazachstan (6%) i Syria (5%). 1%, tj. 308 000 osób o pochodzeniu migracyjnym mieszkających w Niemczech w 2021 r. pochodziło z Ukrainy. Zdecydowana większość (82%) to osoby, które same wyemigrowały i mieszkają w Niemczech od około 19 lat.

Spśród 22,3 mln osób ze środowisk migracyjnych 7,2 mln (32%) posługuje się w domu wyłącznie językiem niemieckim. Kolejne 3,1 mln (14%) posługuje się nim w przeważającej mierze. Łącznie odpowiada to prawie połowie (46%) wszystkich osób o pochodzeniu migracyjnym. Oprócz niemieckiego, najczęściej używanymi językami są turecki (8%), rosyjski (7%) i arabski (5%).

Prawie połowa (49%) wszystkich osób ze środowisk migracyjnych jest wielojęzyczna i posługuje się w domu zarówno językiem niemieckim, jak i (co najmniej) jednym innym językiem. Dotyczy to tylko 2% osób bez przeszłości migracyjnej¹⁰.

⁷ *Nabycie obywatelstwa niemieckiego*, <https://polen.diplo.de/pl-pl/03-service/03-04-staatsangehoerigkeit/-/2245470> [dostęp: 16.09.2024].

⁸ *Aż 26% niemieckiego społeczeństwa ma pochodzenie migracyjne*, <https://iz.poznan.pl/publikacje/serwis/az-26-niemieckiego-spoleczenstwa-ma-pochodzenie-migracyjne> [dostęp: 16.09.2024].

⁹ M. Lesińska, *Niemcy jako kraj imigracji – polityka państwa wobec napływu cudzoziemców i ich integracji*, [w:] M. Trojanowska-Strzęboszewska (red.), *Schengen a imigracja z perspektywy Polski i Niemiec*, Warszawa 2014, s. 95–97.

¹⁰ *Niemcy: Co czwarta osoba w Niemczech ma swoje korzenie za granicą, najwięcej w Turcji i w Polsce*, <https://polskiobserwator.de/aktualnosci/rekordowa-liczba-obcokrajowcow-w-niemczech-najwiecej-jest-turkow-i-polakow/> [dostęp: 02.08.2023].

Tak znaczny udział społeczności imigrantów lub potomków imigrantów w całej populacji Niemców skutkuje pojawieniem się licznych wyzwań z tym związanych. Na wyzwania te składają się złożone i wielowymiarowe problemy, obejmujące aspekty polityczne, społeczno-ekonomiczne i kulturowe. Obecnie, zwłaszcza po kryzysie migracyjnym w 2015 r.¹¹, jedną z najistotniejszych kwestii stało się bezpieczeństwo.

POLITYKA RZĄDOWA W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA MIGRACJĄ W KONTEKŚCIE BEZPIECZEŃSTWA I DZIAŁANIA UKIERUNKOWANE NA INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ IMIGRANTÓW

Niemieckie prawo azylowe opiera się na Konstytucji, która gwarantuje prawo do azylu dla osób prześladowanych z powodów politycznych. W kontekście ówczesnego kryzysu migracyjnego, Niemcy musiały dostosować swoje przepisy i procedury, aby skutecznie zarządzać dużą liczbą wniosków azylowych.

Procedury przyjmowania uchodźców obejmowały rejestrację, procedowanie wniosków azylowych, a także zapewnienie schronienia i podstawowych usług. Równocześnie Niemcy wdrożyły liczne programy integracyjne, mające na celu naukę języka, edukację i szkolenia zawodowe, aby pomóc uchodźcom w adaptacji do nowego społeczeństwa.

Z uwagi na znaczną liczbę uchodźców przybyłych do Niemiec w krótkich odstępach czasu, na początku powstał chaos. Miejsca lokowania uchodźców były bardzo różne, od opróżnionych domów towarowych, poprzez sale gimnastyczne i tym podobne obiekty. W tamtym czasie rozpatrzono około 1,6 miliona wniosków złożonych przez imigrantów. Znalaziono dla nich mieszkania, a dzieciom umożliwiono edukację. Dorośli przeszli kursy integracyjne i językowe. Nadal znaczna grupa uchodźców nie radzi sobie sama i utrzymuje ich państwo w ramach pomocy socjalnej, jednak sytuacja ta z roku na rok ulega poprawie. Państwo niemieckie dużo lepiej poradziło sobie z falą uchodźców w XXI w., niż w latach 90. ubiegłego wieku z uciekinierami z toczzonej wojny Jugosławii. Oczywiście są problemy, ale nie ma miejsc, które można nazwać slumsami. Z jednej strony przyczyn sukcesu należy upatrywać w doświadczeniu, lecz należy zauważyć również, że fala imigrantów z Jugosławii załapała Niemcy w specyficznym i trudnym dla tego państwa okresie (czas po zjednoczeniu Niemiec, co wpływało na znaczne obciążenie gospodarki, duże bezrobocie) i prawdopodobnie z tego powodu

¹¹ Ł. Łotocki, *Kryzys migracyjny w 2015 roku a bezpieczeństwo wewnętrzne na przykładzie Republiki Federalnej Niemiec*, „Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny” 2022, nr 1(183), s. 30–31, <https://doi.org/10.4467/25444972SMPP.21.028.14425> [dostęp: 05.08.2024].

na wyzwania związane z napływem imigrantów nie poświęcono wystarczających sił i środków¹².

Jak wynika z opublikowanego 27 lipca 2023 r. raportu Instytutu Badań nad Zatrudnieniem (IAB), ponad połowa uchodźców z 2015 r. pracuje, z czego 70% to pracownicy wykwalifikowani. Po osiedleniu się jedna trzecia uchodźców podjęła naukę w różnego rodzaju szkołach dla dorosłych¹³.

Oczywiście wraz ze wzrostem liczby imigrantów wzrastają koszty, jakie ponosi państwo na ich integrację oraz zapewnienie właściwego poziomu bezpieczeństwa.

Jedną z głównych obaw związanych z imigracją jest ryzyko, że wśród imigrantów mogą znajdować się osoby zaangażowane w działalność terrorystyczną. Imigracja może prowadzić do wzrostu działalności radykalnych grup zarówno wśród imigrantów, jak i wśród rodzimych ekstremistów, którzy mogą wykorzystywać napięcia społeczne do własnych celów. Działania tych grup mogą prowadzić do zamachów, przemocy i destabilizacji społecznej.

Statystyki przestępczości wskazują na wzrost niektórych typów przestępstw w regionach o wysokiej koncentracji imigrantów¹⁴. Analiza tych danych jest jednak złożona i wymaga uwzględnienia kontekstu społeczno-ekonomicznego oraz różnic kulturowych.

W procesie integracji imigrantów nie sposób przecenić roli państwa. Brak skutecznych działań w tym zakresie może prowadzić do wykluczenia społecznego, co z kolei zwiększa ryzyko przestępczości, radykalizacji i innych problemów społecznych. Integracja imigrantów jest kluczowa dla zapewnienia spójności społecznej i bezpieczeństwa wewnętrznego.

¹² *Pięć lat później. Na ile Niemcy dali sobie radę...*

¹³ H. Brücker, Ph. Jaschke, Y. Kosyakova, E. Vallizadeh, *Erwerbstätigkeit und Löhne von Geflüchteten steigen deutlich*, Raport IAB nr 13, 27 lipca 2023 roku, Instytut Rynku Pracy i Badań Zawodowych (IAB) Agencji Federalnej do pracy, 90327 Norymberga, <https://econpapers.repec.org/paper/iabiabkbe/202313.htm> [dostęp: 07.08.2023].

¹⁴ *Alarmujące raporty. Ekspert: w Niemczech wzrosła liczba przestępstw popełnianych przez imigrantów*, <https://polskieradio24.pl/artukul/3230184,alarmujace-raporty-ekspert-w-niemczech-wzrosla-liczba-przestepstw-popolnianych-przez-imigrantow> [dostęp: 05.08.2024]; *Przestępczość wśród cudzoziemców w Niemczech: nowe dane*, <https://www.dw.com/pl/przest%C4%99pczo%C5%9B%C4%87-w%C5%9Br%C3%B3d-cudzoziemc%C3%B3w-w-niemczech-nowe-dane/a-68626985> [dostęp: 05.08.2024]; *Nemcy debatują o przestępczości wśród migrantów. „Bez zahamowań i resentymentów”*, <https://www.msn.com/pl-pl/wiadomosci/polska/niemcy-debatuj%C4%85-o-przest%C4%99pczo%C5%9Bci-w%C5%9Br%C3%B3d-migrant%C3%B3w-bez-zahamowa%C5%84-i-resentyment%C3%B3w/ar-BB1llqJl> [dostęp: 05.08.2024]; *Migranci i wzrost przestępczości w Niemczech. Koniec polityki „otwartych drzwi”*, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/swiat/2254127,1,migranci-i-wzrost-przestepczosci-w-niemczech-koniec-polityki-otwartych-drzwi.read> [dostęp: 05.08.2024].

Imigracja wywiera także złożony wpływ na rynek pracy. Z jednej strony imigranci mogą zaspokoić niedobory siły roboczej w określonych sektorach, z drugiej strony mogą konkurować z rodzimymi pracownikami o ograniczone zasoby pracy, co może generować między innymi narastającą frustrację, postawy ksenofobiczne czy popularyzację ruchów skrajnie prawicowych.

Gwałtowny napływ migrantów może wywołać powszechne trudności w znalezieniu przez nich pracy, co uniemożliwi im stanie się samowystarczalnymi, a obowiązek opieki nad nimi spadnie na państwo i system socjalny, który może zostać przeciążony. Koszty związane z zapewnieniem opieki zdrowotnej, edukacji i innych usług socjalnych mogą być znaczące i stanowić poważne wyzwanie dla budżetu.

Także różnice kulturowe między imigrantami a społeczeństwem przyjmującym mogą prowadzić do napięć i konfliktów. Niezrozumienie i brak akceptacji dla odmiennych wartości i norm kulturowych mogą przyczyniać się do podziałów społecznych. Aby tego uniknąć państwa podejmują trud i realizują szereg różnych i długofalowych projektów mających na celu integrację. Ich skuteczność zależy od wkładu i zaangażowania imigrantów oraz przedstawicieli państwa przyjmującego. Dla budowania spójności społecznej kluczowe są programy promujące dialog międzykulturowy, edukację i wzajemne zrozumienie. Jednak mimo intensywnych starań, nie zawsze udaje się uzyskać zamierzone efekty. Z opublikowanego w Niemczech raportu Policji kryminalnej (BKA)¹⁵ dotyczącego przestępczości w 2022 r., wynika, że liczba przestępstw w tym państwie wzrosła o ponad 11%. Zanotowano ich łącznie blisko 5,63 mln. Liczba podejrzanych innych niż Niemcy w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła o 22,6%. Wraz ze wzrostem przestępczości nie rośnie jednak jej wykrywalność. W porównaniu z poprzednim rokiem, w 2022 r. spadła ona o 1,4%. Można się więc spodziewać, że Niemcy, chcąc utrzymać bezpieczeństwo na oczekiwanym poziomie, będą zmuszone do zwiększenia środków przeznaczanych na służby, które za to bezpieczeństwo odpowiadają. Z pewnością powinny również podjąć kroki, aby poprzez działania prewencyjne zmienić ten stan rzeczy.

Zauważyć należy, że Niemcy już w ostatnich latach w odpowiedzi na współczesne wyzwania związane z imigracją, przeprowadziły szereg reform prawa migracyjnego¹⁶. Celem tych reform jest poprawa efektywności procedur azylowych, zapewnienie lepszej ochrony granic oraz promowanie legalnej migracji.

Niewątpliwie skuteczna polityka migracyjna wymaga współpracy z krajami pochodzenia imigrantów. Z tego powodu Niemcy angażują się w inicjatywy międzynarodowe

¹⁵ *Police Crime Statistics 2022*, opublikowany 30.03.2023, https://www.bka.de/EN/CurrentInformation/Statistics/PoliceCrimeStatistics/2022/pcs2022_node.html [dostęp: 07.08.2023].

¹⁶ *Niemcy zaostrzają politykę wobec uchodźców, mniej świadczeń, więcej deportacji*, <https://oko.press/niemcy-zaostrzaja-polityke-wobec-uchodzcow> [dostęp: 07.08.2023].

mające na celu poprawę warunków życia w tych krajach, aby zmniejszyć presję migracyjną¹⁷. Niemcy współpracują z innymi krajami i organizacjami międzynarodowymi w zakresie zarządzania migracją i bezpieczeństwem granic. Podejmowane inicjatywy, takie jak wymiana informacji i wspólne patrole graniczne, są niezbędne dla skutecznej ochrony granic.

Niemcy, jako jeden z głównych krajów docelowych dla imigrantów w Europie, od lat stawiają czoła wyzwaniom związanym z integracją oraz zagrożeniami wynikającymi z migracji, takimi jak terroryzm, ekstremizm, czy przestępczość. W ramach polityki integracyjnej realizowane są programy edukacyjne i szkolenia zawodowe pomagające imigrantom zdobyć umiejętności potrzebne do integracji na rynku pracy i w społeczeństwie. Rząd niemiecki i organizacje pozarządowe wdrażają liczne inicjatywy wspierające integrację społeczno-ekonomiczną imigrantów. Obejmują one wsparcie w znalezieniu pracy, mieszkania oraz dostęp do usług zdrowotnych i socjalnych¹⁸.

Kraj ten ma rozbudowane procedury azylowe, ale znacząca liczba imigrantów i osób pochodzenia imigranckiego wciąż stanowi duże wyzwanie dla państwa.

Władze niemieckie przeprowadziły szereg reform dotyczących polityki migracyjnej i integracyjnej. Istnieją jednak poważne problemy z integracją części migrantów, szczególnie z krajów Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Wzrost przestępczości w niektórych miastach, głównie wśród nieletnich migrantów, wzbudza niepokój społeczny.

Dotychczas państwo skutecznie zapobiegało wielu zamachom terrorystycznym, choć zdarzały się ataki, takie jak zamach na jarmark bożonarodzeniowy w Berlinie w 2016 r.¹⁹. Służby stale monitorują podejrzanych i udaremniają potencjalne zagrożenia.

W Niemczech są miasta, lub ich części, w których dominuje ludność imigrancka, szczególnie w dużych miastach, takich jak Berlin czy Hamburg. Obszary, w których koncentracja migrantów jest wysoka bywają określane jako *no-go zones*²⁰ z powodu trudności w utrzymaniu porządku i wyższej przestępczości. Problemy z integracją, edukacją, i zatrudnieniem w tych dzielnicach prowadzą do marginalizacji niektórych grup.

¹⁷ Niemcy. Wykwalifikowani pracownicy zamiast azylantów, <https://www.dw.com/pl/migracja-do-niemiec-wykwalifikowani-pracownicy-zamiast-azylant%C3%B3w/a-67932853> [dostęp: 07.08.2023].

¹⁸ B. Jacewska, *Polityka integracyjna imigrantów na poziomie lokalnym na przykładzie wybranych miast w Niemczech i Wielkiej Brytanii*, „Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny” 2014, nr 2, s. 156–163, 167–170.

¹⁹ Niemieckie służby zatrzymały kolejnych islamistów, którzy planowali atak na jarmark bożonarodzeniowy, <https://wyborcza.pl/7,75399,30465194,niemieckie-sluzby-zatrzymaly-kolejnych-islamistow-ktorzy-planowali.html> [dostęp: 16.09.2024].

²⁰ „No-go zones” w Europie. Czym są? Czy faktycznie istnieją? Dzielnice biedy i wykluczenia w Belgii, Francji, Danii, Szwecji, <https://i.pl/nogo-zones-w-europie-czym-sa-czy-faktycznie-istnieja-dzielnice-biedy-i-wykluczenia-w-belgii-francji-danii-szwecji/ar/c1-17091053> [dostęp: 16.09.2024].

Niemcy starają się integrować migrantów poprzez programy językowe i zawodowe. Nie rozwiązują jednak one wszystkich kwestii. Aktualne są wciąż problemy, zwłaszcza w dziedzinie edukacji i zatrudnienia.

Podsumowując, wydaje się, że państwo niemieckie radzi sobie względnie dobrze pod względem integracji ekonomicznej, wykazując jednak pewne braki w integracji społecznej i politycznej migrantów.

TECHNOLOGIE I INNOWACJE W ZARZĄDZANIU MIGRACJĄ I BEZPIECZEŃSTWEM WEWNĘTRZNYM, WYZWANIA NIEODLEGŁEJ PRZYSZŁOŚCI

Jedną z głównych przyczyn ruchów migracji są różnorodne konflikty zbrojne i wojny. Współczesne konflikty odbiegają od tradycyjnych konfliktów zbrojnych toczonych pomiędzy państwami. W coraz większym stopniu stają się one asymetryczne (gdzie przeciwnikami są państwa i nieregularne grupy, np. terroryści) oraz hybrydowe (wielopłaszczyznowe), co oznacza łączenie działań militarnych z operacjami psychologicznymi, ekonomicznymi, informacyjnymi oraz cyberatakami.

Zmianie ulegają sposoby, formy, a także powody przeprowadzania aktów terroru. Postęp technologiczny, zmiana uwarunkowań geopolitycznych społecznych oraz źródeł niepokoju społecznych skutkuje zmianami w zakresie działań terrorystycznych. Rzeczą oczywistą jest to, że do takich ataków hybrydowych, zwłaszcza tych prowadzonych na terytorium przeciwnika (lub państwa sprzyjającemu przeciwnikowi), wykorzystuje się osoby zamieszkałe na terenie prowadzonych działań. Niewątpliwie z punktu widzenia grup terrorystycznych atrakcyjnymi „obiektami” do takich werbunków będą imigranci.

Innym potencjalnym źródłem zagrożeń bezpieczeństwa państwa jest rozwój i powstawanie nowych technologii wykorzystywanych do działań zbrojnych (lub terrorystycznych). W najbliższej przyszłości można się spodziewać, że grupy terrorystyczne oraz zbrojne organizacje nieregularne będą adaptować nowe technologie, takie jak drony, broń cybernetyczna, a także sztuczna inteligencja. Tego typu organizacje coraz częściej sięgają po technologię, aby unikać tradycyjnych metod zwalczania terroryzmu. Zmieniające się formy terroryzmu i ekstremizmu stanowią kolejny obszar, który wymaga dynamicznego rozwoju nauk o bezpieczeństwie. Współczesne grupy terrorystyczne coraz częściej korzystają z nowoczesnych technologii, takich jak media społecznościowe, do rekrutacji, propagandy i koordynacji działań. Jednocześnie, w wyniku globalizacji, granice między terroryzmem międzynarodowym, a lokalnym stają się coraz bardziej rozmyte. Również środki używane do przedmiotowych ataków ulegają zmianom. Obecnie uznaje się, że głównym zagrożeniem wynikającym z ataków terrorystycznych jest wykorzystanie broni chemicznej, biologicznej, radiologicznej

lub nuklearnej (*chemical, biological, radiological, nuclear*), czyli atak z wykorzystaniem czynnika CBRN²¹.

O tym, że służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo mają świadomość powagi przedmiotowych zagrożeń, świadczy skala przeprowadzonych ćwiczeń pod kryptonimem Wolf-Ram-23, które odbyły się w 2023 r. w kilku miejscach w Polsce. Od 17 do 19 kwietnia na terenie Polski policjanci wraz z funkcjonariuszami FBI, strażacy i inne służby ćwiczyły reakcję na wypadek ataku terrorystycznego związanego z zagrożeniem chemicznym, biologicznym, radiacyjnym lub nuklearnym²².

Zdjęcie 1.
Przygotowanie służb ratowniczych do działania
w strefie zagrożonej czynnikiem CBRN

Źródło: archiwum własne autora.

²¹ *Czym są zagrożenia CBRN*, <https://seris.pl/blog/poradnik-bezpieczenstwa/cbrn-czym-jest/> [dostęp: 10.09.2024].

²² Ćwiczenia policji Wolf-Ram-23 w całej Polsce na wypadek ataku terrorystycznego, <https://slaskie.eska.pl/cwiczenia-policji-wolf-ram-23-w-calej-polsce-na-wypadek-ataku-terrorystycznego-aa-WF2A-1b8n-esUN.html> [dostęp: 10.09.2024].

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I ROLA NIEMIEC W POLITYCE MIGRACYJNEJ UE

Po ataku nożownika w Solingen w sierpniu 2024 r.²³ i wrześniowych wyborach w Turynii oraz Saksonii²⁴, które przyniosły sukces skrajnej prawicy, Niemcy zaostrzyły politykę migracyjną. Priorytetem rządu stała się ochrona granic i odsyłanie migrantów o nieuregulowanym statusie. Polityka migracyjna wpisuje się w szerszy trend obserwowany w UE od czasu kryzysu migracyjnego 2015–2016. Przywracanie przez państwa członkowskie kontroli na granicach wewnętrznych i postępująca fragmentacja strefy Schengen tworzą presję na wprowadzenie efektywnych rozwiązań w obszarze migracji i azylu na poziomie europejskim.

Pomimo spadku ogólnej liczby osób poszukujących azylu, radykalizują się antyimigranckie nastroje społeczne. W dyskursie medialnym i politycznym temat osób poszukujących azylu jest przedstawiany jako kluczowy dla całej polityki migracyjnej i budzi największe emocje.

Oprócz wdrożenia kontroli, rząd przygotował pakiet zmian legislacyjnych. W sferze bezpieczeństwa przewidywane jest wprowadzenie ograniczeń dotyczących noszenia noży w przestrzeni publicznej, a także ułatwienia dla służb w działaniach wobec osób podejrzewanych o islamski ekstremizm i nielegalne przebywanie na terenie Niemiec (m.in. zbieranie danych biometrycznych i inwigilacja mediów społecznościowych). Planowane jest również przyspieszenie rozpatrywania wniosków azylowych.

Działania niemieckiego rządu stanowią próbę wyjścia naprzeciw oczekiwaniom opinii publicznej, która domaga się zaostżenia polityki migracyjnej i poprawy bezpieczeństwa, przy jednoczesnym odrzuceniu najbardziej radykalnych i wątpliwych z punktu widzenia prawa europejskiego haseł, takich jak całkowite zamknięcie granicy. Zapowiadane zmiany w prawie migracyjnym nie wpłyną jednak istotnie na sytuację migracyjną w Niemczech – północne i zachodnie granice, na których wprowadzono kontrole, nie stanowią ważnych szlaków migracyjnych dla osób poszukujących schronienia w tym kraju.

Charakterystyczną cechą dyskusji na temat ograniczania migracji w Niemczech jest skupienie na polityce wewnętrznej i jednostronnych, doraźnych działaniach. Decyzje podejmowane przez rząd są jednocześnie kolejnym przejawem kryzysu strefy Schengen, obserwowanego od lat 2015–2016. Jego przyczyną jest brak efektywnych rozwiązań

²³ *Dźgał nożem na festynie, trzy osoby zginęły. Prokuratura o „radykalnym islamizmie”*, <https://tvn24.pl/swiat/solingen-atak-nozownika-na-festynie-zginely-trzy-osoby-podejrzany-ma-zwiazki-z-panstwem-islamskim-st8057285> [dostęp: 25.10.2024].

²⁴ *Wybory w Saksonii i Turynii. Porażka dla koalicji Scholza*, <https://www.dw.com/pl/wybory-w-saksonii-i-turyngii-pora%C5%BCka-dla-koalicji-scholza/a-70106660> [dostęp: 25.10.2024].

w obszarze migracji i azylu na poziomie europejskim, które dawałyby poczucie ochrony granic zewnętrznych UE oraz zaufania do państw pierwszej linii w zakresie przestrzegania przepisów azylowych. Choć przyjęty wiosną 2024 r. pakt migracyjny ma stanowić odpowiedź na te wyzwania, kontrowersje wokół jego przepisów oraz napięcia między państwami członkowskimi nie pozwalają przesądzić o sukcesie projektu.

W obliczu intensyfikujących się przepływów migracyjnych, współpraca międzynarodowa oraz aktywna rola Niemiec w polityce migracyjnej Unii Europejskiej odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu spójnego podejścia do zarządzania migracją i ochrony granic zewnętrznych Unii, jako jeden z głównych krajów docelowych dla migrantów i uchodźców, od lat promując rozwiązania mające na celu zrównoważenie polityki migracyjnej poprzez wsparcie dla krajów frontowych oraz działania prewencyjne na poziomie międzynarodowym.

Wbrew zaangażowaniu Niemiec, unijna polityka migracyjna pozostaje fragmentaryczna i niespójna, co prowadzi do trudności w równoważeniu priorytetów bezpieczeństwa z humanitarnymi zobowiązaniami wobec migrantów i uchodźców. Brak skutecznej koordynacji między państwami członkowskimi oraz różnice w podejściu do kluczowych kwestii migracyjnych utrudniają wypracowanie kompleksowych rozwiązań i sprawiają, że polityka ta jest często nieskuteczna i podatna na kryzysy.

Z punktu widzenia Polski kluczowe jest, aby kolejne kroki rządzących w Niemczech w zakresie polityki migracyjnej były podejmowane w porozumieniu z państwami sąsiadującymi. Zaostrzenie polityki migracyjnej w Niemczech najpewniej skutkować będzie wzrostem liczby osób zawracanych do Polski. Istotne jest również przesunięcie akcentu z ochrony granic wewnętrznych, które co do zasady powinny być ograniczone, by zapewnić możliwość swobodnego podróżowania i prowadzenia działalności gospodarczej przez obywateli Unii Europejskiej, na granice zewnętrzne, których ochrona leży w interesie całej Unii²⁵.

PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE POLITYKI MIGRACYJNEJ NIEMIEC

Imigracja odgrywa istotną rolę w kształtowaniu współczesnego społeczeństwa niemieckiego. Jej wpływ na bezpieczeństwo wewnętrzne jest złożony. W ostatnich latach zauważono zarówno korzyści wynikające z imigracji, jak i wyzwania, jakie niesie ona ze sobą. Niemcy, jako jedno z głównych miejsc docelowych migracji w Europie, stoją przed

²⁵ *Zmiany w niemieckiej polityce migracyjnej*, <https://pism.pl/publikacje/zmiany-w-niemieckiej-polityce-migracyjnej> [dostęp: 25.10.2024].

koniecznością opracowania długoterminowych strategii, które pozwolą na zrównoważenie interesów społecznych, gospodarczych i bezpieczeństwa.

Zastanawiając się nad rekomendacjami dla dalszej polityki migracyjnej Niemiec, wskazać należy na konieczność dalszego wzmocnienia polityki integracyjnej m.in. przez rozbudowę programów edukacyjnych: zwiększenie dostępności kursów językowych, szkoleń zawodowych oraz programów przygotowawczych do rynku pracy, co pozwoli migrantów lepiej integrować w społeczeństwie. Powinno się również kłaść nacisk na promowanie dialogu międzykulturowego: organizację wydarzeń i kampanii społecznych promujących wzajemne zrozumienie między migrantami a lokalną społecznością.

Niezbędne jest również zapewnienie bezpieczeństwa wewnętrznego. Przyczynić się może do tego:

1. podniesienie skuteczności weryfikacji tożsamości: ulepszanie systemów biometrycznych i procedur rejestracji migrantów;
2. zwalczanie radykalizacji: rozbudowa programów prewencyjnych, współpraca z lokalnymi społecznościami oraz organizacjami pozarządowymi, które monitorują i przeciwdziałają radykalnym ruchom;
3. współpraca międzynarodowa: intensyfikacja współpracy z krajami pochodzenia migrantów oraz państwami tranzytowymi w celu skutecznego zarządzania migracją.

Ponadto polityka migracyjna winna być oparta na potrzebach rynku pracy, np. poprzez wprowadzenie systemu punktowego, tj. wdrożenie mechanizmów, które będą oceniać migrantów na podstawie kwalifikacji, znajomości języka i doświadczenia zawodowego, co pozwoli na lepsze dopasowanie podaży siły roboczej do potrzeb rynku. Należy promować legalne kanały migracyjne, np. poprzez ułatwienie procedur wizowych dla wykwalifikowanych pracowników, co zmniejszy presję na nielegalną migrację. Niemcy powinny również dbać o rozwój systemu azylowego. Przede wszystkim z zakresu efektywności procesów i wsparcia dla cudzoziemców. Może to przybrać postać rozszerzenia programów wsparcia dla osób, które otrzymały status uchodźcy, żeby umożliwić im szybkie przystosowanie się do nowego środowiska.

Podsumowując, aby migracja przyniosła Niemcom korzyści zarówno gospodarcze, jak i społeczne, konieczne jest wdrożenie zintegrowanego podejścia obejmującego politykę integracyjną, środki bezpieczeństwa oraz adaptację systemów migracyjnych do dynamicznie zmieniających się warunków. Niemcy mają potencjał, by stać się wzorem dla innych krajów w zakresie zarządzania migracją, pod warunkiem, że będą kontynuować inwestycje w polityki sprzyjające stabilności i harmonii społecznej.

BIBLIOGRAFIA

Literatura przedmiotowa

- Jaczevska B., *Polityka integracyjna imigrantów na poziomie lokalnym na przykładzie wybranych miast w Niemczech i Wielkiej Brytanii*, „Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny” 2014, nr 2, s. 151–176.
- Jaczevska B., *Zarządzanie migracją w Niemczech i Wielkiej Brytanii Polityka integracyjna na poziomie ponadnarodowym, narodowym i lokalnym*, Uniwersytet Warszawski Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Warszawa 2015, s. 54–57.
- Lesińska M., *Niemcy jako kraj migracji – polityka państwa wobec napływu cudzoziemców i ich integracji*, [w:] M. Trojanowska-Strzęboszewska (red.), *Schengen a migracja z perspektywy Polski i Niemiec*, Oficyna Wydawnicza Aspra, Warszawa 2014, s. 96–112.
- Łotocki Ł., *Kryzys migracyjny w 2015 roku a bezpieczeństwo wewnętrzne na przykładzie Republiki Federalnej Niemiec*, „Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny” 2022, nr 1(183), s. 29–55.
- Piepiora E., Flis R., *Rozwiązania polityki migracyjnej Niemiec na przykładzie ośrodka dla uchodźców Billstiege w Hamburgu*, „Acta Politica Polonica” 2018, nr 2, s. 17–27.

Źródła internetowe

- Niemieckie służby zatrzymały kolejnych islamistów, którzy planowali atak na jarmark bożonarodzeniowy*, <https://wyborcza.pl/7,75399,30465194,niemieckie-sluzby-zatrzymaly-kolejnych-islamistow-ktorzy-planowali.html> [dostęp: 16.09.2024].
- „No-go zones” w Europie. Czym są? Czy faktycznie istnieją? Dzielnice biedy i wykluczenia w Belgii, Francji, Danii, Szwecji*, <https://i.pl/nogo-zones-w-europie-czym-sa-czy-faktycznie-istnieja-dzielnice-biedy-i-wykluczenia-w-belgii-francji-danii-szwecji/ar/c1-17091053> [dostęp: 16.09.2024].
- Czym są zagrożenia CBRN*, <https://seris.pl/blog/poradnik-bezpieczenstwa/cbrn-czym-jest/> [dostęp: 10.09.2024].
- Ćwiczenia policji Wolf-Ram-23 w całej Polsce na wypadek ataku terrorystycznego*, <https://slaskie.eska.pl/cwiczenia-policji-wolf-ram-23-w-calej-polsce-na-wypadek-ataku-terrorystycznego-aa-WF2A-1b8n-esUN.html> [dostęp: 10.09.2024].
- Dźgał nożem na festynie, trzy osoby zginęły. Prokuratura o „radykałnym islamizmie”*, <https://tvn24.pl/swiat/solingen-atak-nozownika-na-festynie-zginely-trzy-osoby-podejrany-ma-zwiazki-z-panstwem-islamskim-st8057285> [dostęp: 25.10.2024].

- Wybory w Saksonii i Turynii. Porażka dla koalicji Scholza*, <https://www.dw.com/pl/wybory-w-saksonii-i-turyngii-pora%C5%BCka-dla-koalicji-scholza/a-70106660> [dostęp: 25.10.2024].
- Niemcy debatują o przestępczości wśród migrantów. „Bez zahamowań i resentymentów”*, <https://www.msn.com/pl-pl/wiadomosci/polska/niemcy-debatuj%C4%85-o-przest%C4%99pczo%C5%9Bci-w%C5%9Br%C3%B3d-migrant%C3%B3w-bez-zahamowa%C5%84-i-resentyment%C3%B3w/ar-BB1llqJl> [dostęp: 05.08.2024]
- Migranci i wzrost przestępczości w Niemczech. Koniec polityki „otwartych drzwi”?*, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/swiat/2254127,1,migranci-i-wzrost-przestepczosci-w-niemczech-koniec-polityki-otwartych-drzwi.read> [dostęp: 05.08.2024].
- Police CrimeStatistics 2022*, 30.03.2023, https://www.bka.de/EN/CurrentInformation/Statistics/PoliceCrimeStatistics/2022/pcs2022_node.html [dostęp: 07.08.2023].
- Niemcy zaostrzają politykę wobec uchodźców, mniej świadczeń, więcej deportacji*, <https://oko.press/niemcy-zaostrzaja-polityke-wobec-uchodzcow> [dostęp: 07.08.2023].
- Niemcy. Wykwalifikowani pracownicy zamiast azylantów*, <https://www.dw.com/pl/migracja-do-niemiec-wykwalifikowani-pracownicy-zamiast-azylant%C3%B3w/a-67932853> [dostęp: 07.08.2023].
- Nabycie obywatelstwa niemieckiego*, <https://polen.diplo.de/pl-pl/03-service/03-04-staatsangehoerigkeit/-/2245470> [dostęp: 16.09.2024].
- Aż 26% niemieckiego społeczeństwa ma pochodzenie migracyjne*, <https://iz.poznan.pl/publikacje/serwis/az-26-niemieckiego-spoleczenstwa-ma-pochodzenie-migracyjne> [dostęp: 16.09.2024].
- Niemcy: Co czwarta osoba w Niemczech ma swoje korzenie za granicą, najwięcej w Turcji i w Polsce*, <https://polskiobserwator.de/aktualnosci/rekordowa-liczba-obcokrajowcow-w-niemczech-najwiecej-jest-turkow-i-polakow/> [dostęp: 02.08.2023].
- Pięć lat później. Na ile Niemcy dali sobie radę z uchodźcami*, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/swiat/1970630,1,piec-lat-pozniej-na-ile-niemcy-dali-sobie-rade-z-uchodzcami.read> [dostęp: 16.09.2024].
- Brücker H., Jaschke Ph., Kosyakova Y., Vallizadeh E., *Erwerbstätigkeit und Löhne von Geflüchteten steigen deutlich*, Raport IAB nr 13, 27 lipca 2023 roku, Instytut Rynku Pracy i Badań Zawodowych (IAB) Agencji Federalnej do pracy, 90327 Norymberga, <https://econpapers.repec.org/paper/iabiabkbe/202313.htm> [dostęp: 07.08.2023].
- Alarmujące raporty. Ekspert: w Niemczech wzrosła liczba przestępstw popełnianych przez imigrantów*, <https://polskieradio24.pl/arttykul/3230184,alarmujace-raporty-ekspert-w-niemczech-wzrosla-liczba-przestepstw-popełnianych-przez-imigrantow> [dostęp: 05.08.2024].

Przestępczość wśród cudzoziemców w Niemczech: nowe dane, <https://www.dw.com/pl/przest%C4%99pczo%C5%9B%C4%87-w%C5%9Br%C3%B3d-cudzoziem%C3%B3w-w-niemczech-nowe-dane/a-68626985> [dostęp: 05.08.2024].

Zmiany w niemieckiej polityce migracyjnej, <https://pism.pl/publikacje/zmiany-w-niemieckiej-polityce-migracyjnej> [dostęp: 25.10.2024].

MIGRACJA A BEZPIECZEŃSTWO NIEMIEC: ANALIZA ZAGROŻEŃ, WYZWAŃ INTEGRACYJNYCH I STRATEGII ZARZĄDZANIA MIGRACJĄ

Streszczenie

Artykuł analizuje wyzwania i zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego Niemiec związane z migracją i imigracją, a także działania podejmowane przez rząd niemiecki w odpowiedzi na te wyzwania. W ostatnich latach Niemcy, będące jednym z głównych krajów docelowych dla migrantów z regionów objętych konfliktami i kryzysami gospodarczymi, stanęły przed rosnącymi wyzwaniami z zakresu ochrony granic, zarządzania kryzysowego oraz integracji społecznej. Celem artykułu jest wieloaspektowa analiza problematyki migracji i imigracji z perspektywy bezpieczeństwa, przy uwzględnieniu zarówno aspektów społeczno-gospodarczych, jak i geopolitycznych, z jakimi mierzy się współczesna Europa. W ramach pracy dokonano szczegółowej analizy literatury naukowej, dokumentów rządowych, raportów publicznych oraz danych statystycznych, aby przedstawić szerokie spektrum zagadnień i wyzwań dotyczących migracji. W artykule omówiono główne kierunki niemieckiej polityki migracyjnej, środki prewencyjne i strategię integracyjną, a także działania podejmowane w zakresie współpracy międzynarodowej i w ramach Unii Europejskiej. Ponadto zastosowano metodę studium przypadku, aby zilustrować specyficzne sytuacje, które wywołały szczególną reakcję społeczną i rządową, oraz ocenić efektywność polityk wdrażanych w Niemczech. Rezultaty badań wskazują, że migracja jest dla Niemiec źródłem zarówno możliwości gospodarczych, jak i zagrożeń, które mogą przejawiać się poprzez wzrost napięć społecznych, ryzyko radykalizacji oraz wzrost przestępczości. Skuteczne działania integracyjne i współpraca na poziomie europejskim są kluczowe dla minimalizacji negatywnych skutków migracji oraz wspierania stabilności społecznej. W zakończeniu artykułu przedstawiono rekomendacje, które mogą wesprzeć Niemcy w dalszym rozwijaniu polityki migracyjnej, stanowiącej wzór dla innych państw, w tym Polski. Adaptacja tych rozwiązań może przynieść istotne korzyści także na poziomie krajowym.

Słowa kluczowe: migracja, bezpieczeństwo wewnętrzne, Niemcy, polityka migracyjna, integracja społeczna, zagrożenia bezpieczeństwa, polityka integracyjna

MIGRATION AND GERMAN SECURITY: ANALYSIS OF THREATS, INTEGRATION CHALLENGES AND MIGRATION MANAGEMENT STRATEGIES

Abstract

The article examines the challenges and threats to Germany's internal security related to migration and immigration, as well as the actions taken by the German government in response to these challenges. In recent years, Germany, one of the main destination countries for migrants from regions affected by conflicts and economic crises, has faced increasing challenges in the field of border protection, crisis management and social integration. The aim of the article is a multi-aspect analysis of the issue of migration and immigration from a security perspective, taking into account both the socio-economic and geopolitical aspects that contemporary Europe is facing. The work carried out a detailed analysis of scientific literature, government documents, public reports and statistical data to present a wide range of issues and challenges related to migration. The article discusses the main directions of German migration policy, preventive measures and integration strategies, as well as activities undertaken in the field of international cooperation and within the European Union. In addition, a case study method was used to illustrate specific situations that triggered a particular social and governmental response and to assess the effectiveness of policies implemented in Germany. The research results indicate that migration is a source of both economic opportunities and threats for Germany, which may manifest themselves in increased social tensions, the risk of radicalization and an increase in crime. Effective integration actions and cooperation at European level are key to minimizing the negative effects of migration and promoting social stability. At the end of the article, recommendations are presented that can support Germany in further developing its migration policy, which is a model for other countries, including Poland. Adapting these solutions can also bring significant benefits at the national level.

Keywords: migration, internal security, Germany, migration policy, social integration, security threats, integration policy

Cytuj jako:

Marczyński M., *Migracja a bezpieczeństwo Niemiec: analiza zagrożeń, wyzwań integracyjnych i strategii zarządzania migracją*, „Mysł Ekonomiczna i Polityczna” 2024, nr 4B(83), s. 77–94 DOI: 10.26399/meip.4B(83).2024.28/m.marczyński

Cite as:

Marczyński M. (2024). 'Migration and German Security: Analysis of Threats, Integration Challenges and Migration Management Strategies'. *Mysł Ekonomiczna i Polityczna* 4B(83), 77–94 DOI: 10.26399/meip.4B(83).2024.28/m.marczyński